

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	CYNGOR LLAWN
DYDDIAD:	9 Mehefin 2011
TEITL YR ADRODDIAD:	INDEMNIADAU I AELODAU A SWYDDOGION
ADRODDIAD GAN:	Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol
PWRPAS YR ADRODDIAD:	I'r Cyngor Llawn ystyried mabwysiadu polisi a gweithdrefn i ddelio gyda cheisiadau am indemniadau gan Aelodau a Swyddogion yn unol â Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau i Aelodau a Swyddogion) (Cymru) 2006

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau i Aelodau a Swyddogion) (Cymru) 2006 ("y Gorchymyn") yn caniatáu i'r Cyngor gynnig indemniad i Aelodau a Swyddogion yng nghyswllt rhai materion fel y manylwyd arnynt yn yr adroddiad blaenorol.
- 1.2 Trwy ei benderfyniad ar 12 Mai 2011, fe benderfynodd y Cyngor llawn fabwysiadu, mewn egwyddor, y pwerau roddwyd gan y Gorchymyn yng nghyswllt rhoi indemniadau i Aelodau a Swyddogion.
- 1.3 Mae angen mabwysiadu polisi a gweithdrefn ar gyfer gwneud a phenderfynu ar geisiadau am indemniadau o dan y Gorchymyn. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu polisi arfaethedig, gweithdrefn a ffurf geiriad cyffredinol ar gyfer indemniad (y cyfan wedi'u gosod allan yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn).
- 1.4 Fel a nodwyd yn yr adroddiad blaenorol, fe gynhaliwyd asesiad o effaith y polisi ar gydraddoldebau a daethpwyd i'r farn ei fod, yn gyffredinol, yn cael effaith gadarnhaol.

2. Polisi

2.1 Yswiriant

- 2.1.1 Roedd yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Cyngor llawn ar 12 Mai yn nodi y byddai Swyddogion yn ystyried argymhell bod indemniadau'n cael eu darparu ar ffurf diogelwch yswiriant. Fe wnaed ymholiadau gyda'r yswirwyr. Mae'n ymddangos ei bod yn annhebygol y bydd diogelwch yswiriant yn cael ei gynnig yn fasnachol yng nghyswllt indemniadau ar gyfer amddiffyn cwynion o dorri'r Côd Ymarfer i Aelodau. Fe gofiwch mai hwn oedd y categori newydd arwyddocaol o indemniad oedd yn cael ei gynnig o dan y Gorchymyn ac nad oedd y Cyngor (ac ni fedrai), o bosib, yswirio yn ei erbyn yn barod. Mae newidiadau i'r weithdrefn ar gyfer delio gyda chwynion yn erbyn aelodau yn Lloegr yn golygu bod y diwydiant yswiriant yn debygol iawn o dynnu'r math hwn o diogelwch yswiriant yn ôl yn Lloegr a Chymru ac yn ôl pob golwg ni fydd yswiriant yn cael ei ddarparu ar gyfer y math hwn o beth.

- 2.1.2 Fe ymddengys, felly, nad yw'r opsiwn a ffafrir gan Swyddogion o gynnig yr indemniad fel diogelwch yswiriant ar gael, o leiaf yng nghyswllt cwynion o dorri'r Côt Ymddygiad i Aelodau. Byddai cais am yswiriant fyddai'n cael ei wrthod yn debygol o gael effaith andwyol ar ragolygon y Cyngor o sicrhau costau cystadleuol i bob un o'i bolisiau yswiriant pan fydd yn ail-dendro am yswiriant yn 2012 a'r blynyddoedd ar ôl hynny.
- 2.1.3 I'r graddau y mae polisi yswiriant presennol y Cyngor yn cynnwys mathau eraill o ddigwyddiadau yr awdurdodir iddynt gael eu hindemnio gan y Gorchymyn (ar wahân i gwynion yn erbyn Aelodau a hawliau'n ymwneud â'r dull cyffredinol o redeg cyrff allanol), yna argymhellir bod y mathau hyn o ddigwyddiad yn cael eu hindemnio gan yr yswiriant hwnnw. Rhaid sefydlu gweithdrefn ar gyfer gwneud a phenderfynu ar geisiadau o'r fath ac fe roddir sylw i'r materion hyn yn yr adroddiad hwn.

2.2 Mathau eraill o Indemniad

- 2.2.1 Y ffordd arall o gynnig indemniad o dan y Gorchymyn yw i'r Cyngor wneud taliad ariannol i Ymgeisydd llwyddiannus am indemniad. Rhaid sefydlu gweithdrefn ar gyfer gwneud a phenderfynu ar geisiadau o'r fath ac fe ymdrinnir â'r materion hyn isod.
- 2.2.2 Ni ddylai'r dull hwn o gynnig indemniad fod yn berthnasol ond i'r achosion nad ydynt yn debygol o ddod o fewn polisi yswiriant y Cyngor. Yn bennaf, achosion fydd y rhain i indemnio aelodau rhag cwynion yn eu herbyn am dorri'r Côt Ymddygiad.

3. Gweithdrefn

3.1 Lle bo'r Indemniad yn cael ei ddarparu trwy Yswiriant

- 3.1.1 Ni fyddai indemnio'r risg trwy ddiogelwch yswiriant yn sefydlu perthynas rhwng yr Aelodau a'r Swyddogion fyddai'n ceisio indemniad, a'r yswirwyr gan fod y contract yswiriant rhwng y Cyngor a'r yswirwyr yn hytrach nac hefo Aelodau neu Swyddogion unigol.
- 3.1.2 Lle bo'r mater sydd i'w indemnio yn debygol o fod wedi'i ddiogelu, o bosib, dan ddiogelwch yswiriant presennol y Cyngor, yna rhaid i'r ymgeisydd am indemniad gyflwyno cais i'r Cyngor i'w benderfynu yn unol â'r atodiad i'r adroddiad hwn. Fodd bynnag, nid yw hyn yn rhwystro yswiriwr rhag gofyn am wybodaeth bellach neu wahanol neu ofyn amdani mewn ffyrdd y gallant hwy eu penderfynu yn nes ymlaen yn dilyn cais llwyddiannus.
- 3.1.3 Bydd telerau ac amodau unrhyw indemniad yn dilyn cais llwyddiannus hefyd yn fater i'r yswiriwr o dan delerau ac amodau'r polisi. Ni fydd gan unrhyw Ymgeisydd sy'n aflwyddiannus (naill ai yn gyfan gwbl neu yn rhannol) yn eu cais, neu lle mae'r yswirwyr yn gwrthod neu'n cyfyngu diogelwch o dan delerau'r polisi, unrhyw hawl pellach yn erbyn y Cyngor.

3.2 Lle mae'r Indemniad yn cael ei ddarparu trwy daliad ariannol

- 3.2.1 Mewn achosion lle mae mater i'w indemnio wedi'i ddiogelu gan y diogelwch yswiriant sydd gan y Cyngor, yna rhaid gwneud Cais i'r Cyngor. Rhaid i'r Cais (ar y lleiaf) gynnwys y materion perthnasol a nodir ym mharagraff 2 o Rhan A yr Atodiad.
- 3.2.2 Rhaid i'r Cyngor ystyried a gwneud penderfyniad ar y Cais (neu fel a ddirprwywyd ganddo) yn unol â'r polisi a nodir yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn. Argymhellir y dylai'r Cyngor sefydlu Is-Bwyllgor i benderfynu ar achosion o'r fath. Fe ddylai'r Is-Bwyllgor hwnnw gynnwys o leiaf 3 aelod a bod gyda chydbwysedd gwleidyddol. Rhaid dirprwyo i'r Is-Bwyllgor bob hawl i wneud penderfyniadau yng nghyswllt ceisiadau a hefyd y pŵer i ddyrannu arian yn unol ag unrhyw benderfyniadau y bydd yn ei wneud ar geisiadau. Bydd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Cyllid yn cynghori'r Is-Bwyllgor yn ystod eu trafodaethau fel ag y bydd angen.

4. Argymhellion

4.1 Bod y Cyngor llawn yn penderfynu fel a ganlyn:

- 4.1.1 Lle nad yw polisi yswiriant cyfredol y Cyngor, o bosib, yn cynnig diogelwch ar gyfer mater y gellir ei indemnio o dan delerau'r Gorchymyn, yna bydd indemniad ar gyfer y mater hwnnw yn cael ei gynnig trwy yswiriant yn unig ac ar delerau, amodau, cyfyngiadau a gostyngiadau polisi y gall yswirwyr y Cyngor fod eu hangen.
- 4.1.2 Lle nad yw polisi yswiriant presennol y Cyngor yn diogelu mater y gellir ei indemnio o dan delerau'r Gorchymyn, yna bydd indemniad ar gyfer y mater hwnnw'n debygol o gael ei gynnig trwy wneud taliad ariannol ond yn amodol ar y telerau a'r amodau y penderfynir arnynt yn unol â'r polisi fel a nodir yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn.
- 4.1.3 Sefydlu Is-Bwyllgor i benderfynu ar geisiadau am indemniadau fydd yn disgyn o fewn paragraff 4.1.2 uchod. Bydd yr Is-Bwyllgor yn cynnwys o leiaf 3 aelod, bydd iddo gydbwysedd gwleidyddol a bydd yn penodi Cadeirydd o blith ei aelodau. Fe ddirprwyir i'r Is-Bwyllgor bob hawl i wneud penderfyniadau yng nghyswllt ceisiadau ac fe roddir iddo'r pŵer i ddyrannu arian yn unol ag unrhyw benderfyniadau wneir ar geisiadau. Bydd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Cyllid yn cynghori'r Is-Bwyllgor yn ystod eu trafodaethau fel y bydd angen.
- 4.1.4 Mabwysiadu'r ffurf arfaethedig o eiriad ar gyfer indemniad, y polisi a'r weithdrefn ar gyfer delio gyda cheisiadau am indemniadau fel a nodir yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn.

Papurau Cefndirol

Templed Asesu Effaith Cydraddoldeb wedi'i gwblhau.

ATODIAD

Materion yn ymwneud â Cheisiadau ar gyfer Indemniadau a Phenderfynu arnynt yn unol â Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau i Aelodau a Swyddogion) (Cymru) 2006

A. Gweithdrefn

- 1.1 Defnyddir y weithdrefn hon pan fo Cyngor Sir Ynys Môn ("y Cyngor") yn derbyn cais ("y Cais") gan Aelod neu Swyddog o'r Cyngor ("yr Ymgeisydd") am indemniad yn unol â Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau i Aelodau a Swyddogion)(Cymru) 2006 ("y Gorchymyn") gyda'r Cyngor wedi mabwysiadu pwerau'r Gorchymyn hwnnw trwy benderfyniad dyddiedig 12 Mai 2011.
- 1.2 Lle rhoddir indemniad bydd yn cyd-fynd â gofynion a chyfyngiadau'r Gorchymyn sy'n rhoi'r hawl i roi indemniad.

2. Y Cais

- 2.1 Fe all y Cais am indemniad osod allan unrhyw faterion y mae'r Ymgeisydd yn eu dymuno ond rhaid iddo gydymffurfio gyda'r anghenion lleiaf canlynol (lle bo'n berthnasol i'r Cais).
 - 2.1.1 Rhaid iddo fod yn ysgrifenedig ac wedi'i gyfeirio i Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol y Cyngor.
 - 2.1.2 Rhaid iddo fod wedi'i arwyddo gan neu ar ran yr Ymgeisydd.
 - 2.1.3 Rhaid iddo nodi'r swm y ceisir yr indemniad amdano.
 - 2.1.4 Rhaid nodi enw a chyfeiriad y Cyfreithiwr gyflogwyd gan yr Ymgeisydd yn y mater lle ceisir cael indemniad ("y Mater"). Rhaid rhoi enw'r Cyfreithiwr unigol sy'n delio â'r mater ynghyd ag unrhyw berson arall sy'n ennill ffi ac a fydd yn delio gyda'r mater ynghyd â'u cyfraddau costau yn ôl yr awr neu ffi a gytunwyd a chrynodeb o'u profiad ym maes gwaith y Mater.
 - 2.1.5 Nodi unrhyw fargyfreithiwr a gyflogwyd gan yr Ymgeisydd yn y Mater ynghyd â'r cyfraddau fesul awr y cytunwyd arnynt neu'r ffi briff y cytunwyd arni i'w cyflogi. At hyn, rhaid rhoi manylion am brofiad y bargyfreithiwr ym maes gwaith y Mater.
 - 2.1.6 Nodi unrhyw dyst arbenigol neu unrhyw dyst arall y bydd yr Ymgeisydd yn talu ei g/chostau wrth ddelio gyda'r Mater ynghyd â manylion am y costau hyn yn ôl cyfraddau fesul awr, ffi gytunedig neu amcangyfrif o'r costau fel bydd yr achos.
 - 2.1.7 Rhoi rhyw syniad o gyfanswm y costau tebygol i'r Ymgeisydd wrth ddelio gyda'r Mater.

- 2.1.8 darparu manylion yr achos o blaid ac yn erbyn yr Ymgeisydd fel y gellir gwneud asesiad rhesymol o rinweddau'r mater cyn penderfynu ar y Cais.
- 2.1.9 rhoi sylw i'r materion hynny yn y Gorchymyn sy'n rhwystro neu'n cyfyngu rhoi indemniad, gan wneud hynny'n ddigon manwl fel y gall y Cyngor fodloni ei hun bod caniatáu indemniad yn disgyn o fewn y pwerau a roddir gan y Gorchymyn.
- 2.2 Er gwaethaf yr uchod, gall y Cyngor (yn gweithredu yn y lle cyntaf trwy ei Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol) ofyn am ragor o wybodaeth ar y mater gan yr Ymgeisydd os yw'n credu nad oes ganddo ddigon o wybodaeth i benderfynu'n briodol ar y Cais yn unol â darpariaethau'r Gorchymyn.
- 2.3 Ni roddir unrhyw indemniad mewn perthynas ag unrhyw gostau a gafodd yr Ymgeisydd cyn cyflwyno cais i'r Cyngor y mae'n rhaid iddo gydymffurfio gyda gofynion Rhan 2 yma.
- 2.4 Nid yw unrhyw benderfyniad ar Gais yn rhwystro'r Ymgeisydd rhag cymryd unrhyw gamau y gwêl yn ddoeth wrth roi sylw i'r mater, yn amodol ar unrhyw delerau y gellir rhoi indemniad arnynt.

3 Penderfynu'r Cais

- 3.1 Cyfrifoldeb yr Is-Bwyllgor a sefydlwyd gan y Cyngor llawn i'r pwrpas hwnnw fydd penderfynu ar y Cais.
- 3.2 Cynhelir cyfarfod o'r Is-Bwyllgor ("y Cyfarfod") cyn gynted ag y bo modd i benderfynu ar y cais ar ôl derbyn Cais sy'n cydymffurfio gyda gofynion paragraff 2 uchod. Os oes angen, cynhelir y cyfarfod yn breifat gyda'r wasg a'r cyhoedd wedi eu cau allan.
- 3.3 Yn y Cyfarfod bydd adroddiad ysgrifenedig yn cael ei gyflwyno gan y Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol ynghyd â chopi o'r Cais.
- 3.4 Mae'n bosib, os yw'r Ymgeisydd yn Aelod, y bydd ganddo ef (neu hi) ddiddordeb sy'n rhagfarnu a fydd yn golygu na chaiff ef (neu hi) fynychu'r cyfarfod. Gall yr ymgeisydd ystyried a gofyn am i'r Cais gael ei drin fel a ganlyn yr Is-Bwyllgor:-
 - 3.4.1 fel Cais papur yn unig yn unig heb unrhyw sylwadau ar ran yr Ymgeisydd,
 - 3.4.2 trwy gyflwyniad byr ar y Cais ar ran yr Ymgeisydd (er enghraifft gan eu cyfreithiwr) neu
 - 3.4.3 trwy gyflwyniad byr gan yr Ymgeisydd ar yr amod, os oes gan yr Ymgeisydd ddiddordeb sy'n rhagfarnu yn y Mater, ei fod/bod wedi cael caniatâd arbennig yn gyntaf gan Bwyllgor Safonau'r Cyngor yn caniatáu iddo/iddi fynychu'r Cyfarfod a gwneud eu sylwadau yn unol â thelerau unrhyw ganiatâd o'r fath.

- 3.5 Os yw'r Ymgeisydd yn gofyn am yr hawl i wneud cyflwyniad (un ai ei hun neu gan gynrychiolydd) yn y Cyfarfod bydd raid dilyn y drefn isod:
- 3.5.1 Cyflwynir yr adroddiad ysgrifenedig i'r Cyfarfod,
 - 3.5.2 Rhoddir caniatâd i'r Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd/chynrychiolydd wneud cyflwyniad byr i gefnogi'r Cais,
 - 3.5.3 Gall Aelodau (neu swyddog) ofyn cwestiynau i'r Ymgeisydd neu i gynrychiolydd yr Ymgeisydd a gellir eu hateb,
 - 3.5.4 Gall yr Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd / chynrychiolydd wneud datganiad byr i gloi,
 - 3.5.5 Bydd Aelodau yn trafod y cais yn absenoldeb yr Ymgeisydd a'r cynrychiolydd,
 - 3.5.6 Bydd Aelodau yn penderfynu ar y cais (yn amodol ar ddarpariaethau paragraff 3.7 isod) gyda golwg ar unrhyw fater, cyfyngiad neu amod sy'n codi o'r Gorchymyn neu o'r Polisi hwn ac a all fod yn berthnasol i amgylchiadau'r Cais.
 - 3.5.7 Bydd yr Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd / chynrychiolydd yn derbyn rhybudd ysgrifenedig o'r penderfyniad a wnaed cyn gynted ag y bo modd.
- 3.6 Ar yr amod bod yr Is-Bwyllgor yn fodlon bod ganddo ddigon o wybodaeth i wneud penderfyniad ar y cais, yna bydd yn penderfynu'r cais. Bydd raid cefnogi unrhyw benderfyniad gyda rhesymau a bydd raid cofnodi'r rhesymau hynny.
- 3.7 Os yw'r Is-Bwyllgor yn credu bod angen rhagor o wybodaeth cyn y gall benderfynu ar y Cais, bydd yn ceisio cael y wybodaeth honno gan yr Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd / chynrychiolydd yn y Cyfarfod. Onid yw'r wybodaeth honno ar gael yn ystod y Cyfarfod, bydd yr Is-Bwyllgor yn gohirio'r cyfarfod wedi iddo nodi a chofnodi'r wybodaeth sydd raid wrthi. Ailgynhelir y Cyfarfod cyn gynted ag y bo modd ar ôl derbyn y wybodaeth y gofynnwyd amdani.

B. Amodau a Chyfyngiadau ar Delerau unrhyw Indemniad a Roddir

- 4.1 Bydd gan yr Is-Bwyllgor ddisgresiwn llwyr ynghylch telerau, natur, hyd ac/neu gyfyngiadau a roddir ar unrhyw indemniad i'r Ymgeisydd. Bydd unrhyw indemniad a roddir yn amodol ar delerau neu gyfyngiadau fel y gwêl yr Is-Bwyllgor yn ddoeth, a chan gymryd i ystyriaeth amgylchiadau pob mater unigol ac unrhyw gyngor a roddir gan y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol yn y Cyfarfod.
- 4.2 Heb ragfarn i gyffredinolrwydd paragraff 4.1 uchod, gellir rhoi indemniad i'r Ymgeisydd yn amodol ar un neu ragor o'r cyfyngiadau isod:

- 4.2.1 Cap ar y swm ariannol a indemnir a bod y swm a delir yn cynnwys TAW,
- 4.2.2 Cyfyngiad ar gyfraddau a godir gan gyfreithwyr, bargyfreithwyr fesul awr neu gyfraddau unrhyw berson arall y mae eu costau yn rhan o'r Cais,
- 4.2.3 Ni fydd symiau a indemnir ond yn cael eu talu i'r Ymgeisydd mewn rhandaliadau ariannol penodol, yn unol â meini prawf neu amodau a osodwyd gan yr Is-Bwyllgor fel rhan o'r penderfyniad ar y Mater,
- 4.2.4 Dim ond rhai costau arbennig fydd yn cael eu hindemnio,
- 4.2.5 NI fydd indemniad yn cael ei dalu (neu ran o indemniad) ond ar ôl cyflwyno i'r Cyngor anfonebau gyda derbynebion ar gyfer costau a nodwyd yn y Cais,
- 4.2.6 Rhaid cael caniatâd neu gyngor ymlaen llaw gan berson penodol (fel y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol neu gwnsler annibynnol) neu rhaid i'r Ymgeisydd gymryd unrhyw gam a benodwyd mewn perthynas â'r Mater cyn y telir y cyfan neu ran neu gyfran o'r indemniad.

C. Telerau Cyffredinol yr Indemniad

1. Yn amodol ar yr uchod ac unrhyw delerau, amodau neu gyfyngiadau a benderfynir neu a osodir mewn unrhyw achos penodol gan yr Is-Bwyllgor, mae Cyngor Sir Ynys Môn yn indemnio pob aelod a swyddog o'r Cyngor yn erbyn hawliad, atebolrwydd neu gollod ac/neu ddifrod mewn perthynas ag unrhyw weithred neu ddiffyg gweithredu gan unrhyw aelod neu swyddog a:-
 - (a) Mae wedi'i awdurdodi gan y Cyngor; neu
 - (b) Mae'n rhan o, neu'n codi o unrhyw bwerau a roddwyd neu ddyletswyddau a osodwyd ar yr aelod neu'r swyddog o ganlyniad i unrhyw swyddogaeth a weithredir gan yr aelod neu'r swyddog (p'un a ydyw'r aelod neu swyddog, wrth weithredu'r swyddogaeth honno, yn gwneud hynny yn rhinwedd ei swydd fel aelod neu swyddog o'r Cyngor)
 - (i) ar gais neu gyda chaniatâd diamwys y Cyngor; neu
 - (ii) i ddibenion y Cyngor

Ac eithrio na thelir costau amddiffyn hawliad o'r fath a gafwyd cyn bod Cais am indemniad yn llwyddiannus.

Heb ragfarn i gyffredinolrwydd yr indemniad (uchod) mae'r indemniad yn ymestyn i gamau:-

- (a) a gymerwyd dan bwerau dirprwyol;

(b) a gymerwyd yn bersonol dan unrhyw ddarpariaeth statudol benodol fel y Pennaeth Gwasanaeth Taledig, Prif Swyddog Cyllid, Swyddog Monitro, Deddf Llywodraeth Leol (Contractau) 1997.

(c) a gymerwyd mewn Partneriaethau, trefniadau cydweithio anffurfiol, sefydliadau elusennol, cwmnïau (beth bynnag fo'u cyfansoddiad) pan fo'r aelod neu'r swyddog yn gwasanaethu fel cynrychiolydd y Cyngor ar y cyrff hyn.

(I bwrpas yr indemniad mae "aelod" yn cynnwys pobl annibynnol a chyfetholedig sy'n eistedd ar Bwyllgor Safonau'r Cyngor).

2. Amodau a Chyfyngiadau sy'n berthnasol i'r Indemniad

A. Ewyllys Da

Rhaid i aelod neu swyddog sy'n dibynnu ar yr indemniad:-

- (i) Credu bod y weithred, neu'r methiant i weithredu, dan sylw o fewn pwerau'r Cyngor
neu
- (ii) Pan fo'r weithred neu'r methiant i weithredu yn golygu cyhoeddi neu awdurdodi unrhyw ddogfen ac ynddi ddatganiad ynghylch pwerau'r Cyngor perthnasol, neu unrhyw ddatganiad yn dweud y cymerwyd rhai camau neu y cyflawnwyd rhai gofynion, yn credu bod cynnwys y datganiad hwnnw yn gywir;
a
yn y naill achos neu'r llall, ei bod yn rhesymol i'r aelod neu'r swyddog gredu hynny ar y pryd pan y bu i'r aelod neu'r swyddog weithredu neu fethu gweithredu.

Bydd y Cyngor yn rhoi'r indemniad mewn perthynas â gweithred neu fethiant i weithredu os cesglir wedyn bod y weithred neu'r methiant i weithredu y tu draw i rym yr aelod neu'r swyddog dan sylw, ond dim ond i'r graddau bod yr aelod neu'r swyddog yn credu'n rhesymol bod y weithred neu'r diffyg gweithredu dan sylw o fewn grym yr aelod neu'r swyddog ar yr adeg pryd y bu i'r aelod neu'r swyddog fethu gweithredu.

B. Adennill costau

Os rhoddir indemniad i unrhyw aelod neu swyddog mewn perthynas ag amddiffyn unrhyw achos neu achosion troseddol sy'n honni y torrwyd y côd ymddygiad yna:-

- (i) Mewn perthynas ag achos troseddol, os ceir yr aelod neu'r swyddog yn euog o drosedd, yna bydd raid ad-dalu i'r Cyngor neu i'r yswirwyr unrhyw symiau a wariwyd gan y Cyngor neu ei yswirwyr mewn perthynas â'r achos hwnnw.
- (ii) Os yw'r achos yn ymwneud â honiad yn erbyn aelod o dorri'r cod ymddygiad:-

- (a) Os cesglir bod yr aelod wedi methu â chydymffurfio gyda'r côd ymddygiad (neu os yw'r aelod wedi cyfaddef hynny) ac, o ganlyniad, mae'r aelod yn cael ei atal/hatal, ei atal/hatal yn rhannol neu ei (h)anghymwyso, yna bydd raid ad-dalu i'r Cyngor neu ei yswirwyr y symiau a wariwyd gan y Cyngor;
- (b) Yn achos honiad ynghylch torri'r côd ymddygiad ac os cesglir bod aelod wedi methu a chydymffurfio gyda'r côd ymddygiad (neu wedi cyfaddef hynny) ac, o ganlyniad, os yw'r aelod yn cael cerydd neu'n cael rhyw gosb arall yn hytrach na'i atal/ hatal, ei atal/hatal yn rhannol neu anghymhwyso / hanghymwyso yna, os yw'r Pwyllgor Safonau yn credu bod hynny'n briodol, rhaid ad-dalu i'r Cyngor neu ei yswirwyr y symiau a wariwyd gan y Cyngor neu ei yswirwyr.

Os bydd angen gwneud ad-daliad bydd hyn yn cynnwys unrhyw TAW a dalwyd fel rhan o'r swm a indemniwyd.

C. Difenwi

Nid yw'r indemniad hwn yn ymestyn i aelod neu swyddog yn **gwneud** unrhyw honiad mewn perthynas â difenwad honedig yr aelod neu'r swyddog hwnnw.

D. Swyddog Canlyniadau

Nid yw'r indemniad hwn yn berthnasol i waith a swyddogaethau'r Swyddog Canlyniadau.

E. Egwyddorion Cyffredinol

- (i) Bydd y Cyngor yn rhoi i'r aelod neu'r swyddog fynediad rhesymol a chymesur at weithwyr ac adnoddau'r Cyngor a chyfleusterau fel bod modd i'r swyddog unigol ymateb yn briodol i honiadau o atebolrwydd personol;
- (ii) Bydd y Cyngor yn caniatáu cynrychiolaeth gyfreithiol i aelod neu swyddog ar wahân i ymgynghorwyr cyfreithiol y Cyngor ei hun (ac/neu ymgynghorwyr cyfreithiol yr yswirwyr) lle gall diddordebau'r Cyngor a'r unigolyn wrthdaro neu mewn amgylchiadau eraill lle cytunwyd rhwng y Cyngor a'r swyddog unigol bod cynrychiolaeth gyfreithiol ar wahân yn briodol.
- (iii) Ni fydd y Cyngor yn ceisio adennill gan unrhyw aelod neu swyddog unigol unrhyw golledion a gafodd y Cyngor o ganlyniad i weithredu neu fethiant i weithredu gan yr aelod neu'r swyddog dan sylw ac eithrio:-
 - (a) Lle nad oedd yr aelod neu'r swyddog dan sylw yn credu'n rhesymol bod y weithred neu'r methiant i weithredu dan sylw o fewn ei rym ar yr amser pryd digwyddodd y weithred neu'r diffyg gweithredu, neu
 - (b) Lle roedd y weithred neu'r methiant i weithredu yn dramgwydd troseddol.

